

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 11 0 К 018841 17 КвЛз
Бања Лука, 26.12.2017. године

У ИМЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ!

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Весне Антонић као предсједнице вијећа, Обрена Бужанина, Драгомира Миљевића, Смиљане Мрша и Мерсиде Бјелобрк као чланова вијећа, уз учешће записничара Сође Матић, у кривичном предмету против осуђеног М.В. због кривичног дјела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. став 1. у вези са чланом 22. Кривичног закона Социјалистичке Федеративне Републике Југославије, одлучујући о захтјеву за заштиту законитости браниоца осуђеног, адвоката Ж.В. из Б., изјављеном против правоснажне пресуде Окружног суда у Бањој Луци број 11 0 К 018841 16 К 2 од 31.03.2017. године, у сједници вијећа одржаној дана 26.12.2017. године, донио је

ПРЕСУДУ

Захтјев за заштиту законитости се одбија као неоснован.

Образложење

Побијаном пресудом Окружног суда у Бањој Луци број 11 0 К 018841 16 К 2 од 31.03.2017. године, а која је потврђена пресудом Врховног суда Републике Српске број 11 0 К 018841 17 Кж 2 од 07.09.2017. године, оглашен је кривим оптужени М.В., због кривичног дјела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. став 1. у вези са чланом 22. Кривичног закона Социјалистичке Федеративне Републике Југославије (у даљем тексту: КЗ СФРЈ) и осуђен на казну затвора у трајању од 3 (три) године. Оптужени је обавезан да накнади трошкове кривичног поступка у износу од 582,62 КМ и паушал у износу од 150,00 КМ, а оштећени су са имовинскоправним захтјевом упућени на парницу.

Против те пресуде захтјев за заштиту законитости (у даљем тексту: Захтјев) је благовремено поднио бранилац осуђеног, адвокат Ж.В. из Б., због повреде одредби члана 311. ЗКП РС и повреде Кривичног закона, с приједлогом да се побијана пресуда преиначи тако што ће се оптужени ослободити оптужбе на основу члана 298. став 1. тачка а) ЗКП РС а да трошкови кривичног поступка падну на терет буџетских средстава, односно да се Захтјев усвоји, те укину првостепена и другостепена пресуда и предмет врати на поновно одлучивање.

У одговору на Захтјев републички јавни тужилац Бранко Митровић је оспорио основаност Захтјева и предложио да се исти као неоснован одбије.

Приликом одлучивања о Захтјеву, овај суд се, примјеном одредби члана 354. Закона о кривичном поступку Републике Српске (у даљем тексту: ЗКП РС), ограничио на испитивање само оних повреда закона на које се позвао подносилац Захтјева, те је одлучено као у изреци ове пресуде из слиједећих разлога:

Захтјев за заштиту законитости се, у смислу одредбе члана 350. став 1. ЗКП РС, може поднијети против правоснажне пресуде само у случајевима повреде Кривичног закона, те повреде одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС (која се манифестује у повреди права на одбрану), а уз ограничења прописана у ставу 2. и ставу 3. овог члана. Ограничењима из става 2. цитиране законске одредбе искључена је могућност улагања овог правног лијека ако није изјављена жалба на првостепену пресуду, као редовни правни лијек, те ако наведене повреде материјалног и процесног закона нису биле изнесене у жалби (осим ако се ради о повреди учињеној у жалбеном поступку). Ограничењима из става 3. исте законске одредбе искључена је могућност улагања овог правног лијека против пресуде Врховног суда донесене у трећем степену.

У конкретном случају, Захтјевом се правоснажна пресуда побија по оба означена законска основа предвиђена одредбом члан 350. став 1. ЗКП РС, а наведене повреде закона су изнесене и у жалби браниоца на првостепену пресуду.

Разлозима у образложењу Захтјева повреда права на одбрану, као битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 311. тачка г) ЗКП РС, се првенствено развија на погрешној тези да ова повреда постоји у свим случајевима када нису примјењена или су неправилно примјењена правила поступка на штету оптуженог, а потом у наставку образложења правилно апострофира да је то право садржано у принципу „једнакости оружја“ који се манифестује у једнаком процесном положају странака током суђење, а који обухвата читав спектар процесних права која оптуженом обезбјеђују једнаке процесне могућности током поступка у припреми и представљању случаја који је предмет оптужбе.

Конкретизујући повреде поступка које манифестују повреду права на одбрану у овом случају, Захтјевом се тврдња о учињеној повреди права на одбрану осуђеног везује за повреде одредби кривичног поступка из члана 14. став 2. ЗКП РС (једнакост у поступању), одредби члана 3. став 2. ЗКП РС (у којима је садржан принцип *in dubio pro reo*), те одредби члана 295. став 2. истог закона (којима је прописан методолошки приступ у оцјени доказа).

При томе се прецизира да је у конкретном случају повреда права на одбрану почињена одбијањем доказног приједлога одбране да се у поновљеном поступку проведе медицинско вјештачење по вјештаку др Ж.К., на који начин је, како Захтјев наглашава, прекршена одредба члана 14. ЗКП РС која осигурава једнакост у поступању с аспекта приступа доказима и њиховом извођењу на главном претресу, као и с аспекта утврђивања чињеница које терете и које иду у корист оптуженог. Замјера се правоснажној пресуди да је наведени доказни приједлог неосновано одбијен од стране суда позивањем на одредбе члана 278. став 2. ЗКП РС.

Надаље, ову повреду Захтјев заснива и на тврдњи да је у оцјени доказа повријеђен принцип *in dubio pro reo* садржан у члану 3. став 2. ЗКП РС и методолошки приступ у оцјени доказа прописан одредбама члана 295. став 2. ЗКП РС, посебно наглашавајући да побијаном пресудом нису правилно разрјешене контрадикторности у исказима свједока

Б.Д. датим у фази истраге и на главном претресу, те контрадикторности исказа овог свједока са исказом свједока М.Ч.

На наведеним аргументима Захтјева не може се градити твдња о повреди права на одбрану у поступку доношења побијане правоснажне пресуде.

Наиме према одредбама члана 278. став 2. ЗКП РС (на које одредбе се правилно позива побијана правоснажна пресуда), суд има дискреционо овлаштење да одбије извођење понуђеног доказа када оцјени да је непотребан и закључи да чињенице које странке или бранилац желе да докажу немају значаја за предмет. Овакво законско ограничење права на извођење доказа је, када се има у виду пракса Европског суда за људска права, конзистентно са одредбама члана 6. став 3. тачка д) Европске конвенције, међутим, да би примјена овог ограничења била у складу са цитираном одредбом Европске конвенције, суд је у обавези да у образложењу пресуде наведе разлоге због којих је одлучио да не прихвати поједине доказне приједлоге (*пресуда Видал против Белгије од 22. априла 1992. године*), а ова обавеза суда недвосмислено произлази и из одредбе члана 304. став 7. ЗКП РС у погледу свих неприхваћених доказних приједлога странака.

У конкретном случају првостепени суд је у разлозима пресуде на страни 3. последњи пасус и у првом пасусу на страни 4. образложио због чега је одбијен доказни приједлог одбране да се у поновљеном поступку проведе медицинско вјештачење по вјештаку др Ж.К., па слиједом тога нема мјеста приговору Захтјева о повреди права на одбрану у виду процесне неравноправности оптуженог у овом кривичном поступку.

На приговорима Захтјева о повреди принципа *in dubio pro reo* у погледу утврђивања чињеница од одлучног значаја за постојање кривичног дјела за које је осуђени оглашен кривим побијаном пресудом, те повреди методолошког приступа у оцјени доказа садржаном у одредби члана 295. став 1. и 2. ЗКП РС, не може се заснивати тврдња о повреди права на одбрану, јер наведени приговори у суштини спадају у приговоре чињеничног карактера којима се доводи у питање правилност чињеничне основе пресуде, која не може бити предмет преиспитивања по захтјеву за заштиту законитости.

Повреда Кривичног закона, као основ за подношење овог ванредног правног лијека против правоснажне пресуде, у смислу цитираних одредби из члана 350. ЗКП РС, подразумијева да су у тој пресуди потпуно и правилно утврђене одлучне чињенице, а да је правилном примјеном закона на такву чињеничну основу, требало донијети другачију одлуку. Овим ванредним правним лијеком није прописана могућност побијања правоснажне пресуде због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, нити се повреда Кривичног закона као законски основ за овај правни лијек, може градити на тези о мањкавој чињеничној основи пресуде.

Аргументи Захтјева изнесени у конкретном случају у прилог тврдње о повреди Кривичног закона, по свом карактеру првенствено одражавају приговор правилности утврђеног чињеничног стања, када се доводи у питање правилност оцјене доказа и утврђење чињеница од одлучног значаја, до којих је суд таквом оцјеном дошао, с аспекта постојања битних елемента бића кривичног дјела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. став 1. КЗ СФРЈ, те осуђеног М.В. као починиоца тог дјела.

Из наведеног произлази да се Захјевом настоји ревидирати утврђено чињенично стање у побијаној правоснажној пресуди, на начин који би довео до другачије правне оцјене ревидиране чињеничне основе, а која би резултирала доношењем пресуде којом се осуђени ослобађа оптужбе да је починио кривично дјело које му се оптужницом ставља на терет и за које је осуђен побијаном правоснажном пресудом.

На приговорима таквог карактера не може се заснивати тврдња о повреди Кривичног закона јер, како је већ наглашено, нужну претпоставку за позивање на овај основ побијања правоснажне пресуде, представља потпуно респектовање правилности чињеничне основе те пресуде. Како наведени аргументи Захтјева по свом карактеру првенствено одражавају приговор правилности утврђеног чињеничног стања на коме се заснива побијана пресуда, те на тим чињеничним недостацима гради тврдња о повреди Кривичног закона, то се не може прихватити као основан приговор Захтјева да је побијана правоснажна пресуда донесена уз повреду Кривичног закона.

Из изнијетих разлога, овај суд налази да поднесени Захтјев браниоца осуђеног није основан, јер повреде закона на које се позива подносилац Захтјева нису учињене, на што се и у одговору републичког јавног тужиоца на тај Захтјев правилно указује, ради чега је у смислу одредбе члана 355. ЗКП РС одлучено као у изреци, тако што је Захтјев, као неоснован, одбијен.

Записничар
Соња Матић

Предсједница вијећа
Весна Антонић

Тачност отправка овјерава
руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић